

Procedura POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	Strona 1 z 14
	Edycja 2
	Obowiązuje od dnia:

<i>OPRACOWAŁ(A):</i> dr hab. Grzegorz Woźniakowski prof. nadzw. <i>G. Woźniakowski</i> mgr inż. Edyta Kozak Data i podpis <i>10.10.2016</i>	<i>SPRAWDZIŁ(A):</i> Prof. dr hab. Zygmunt Pejsak <i>Zygmunt Pejsak</i> Data i podpis <i>10.10.2016</i>	<i>ZATWIERDZIŁ(A):</i> Lek. wet. Włodzimierz Skorupski Główny Lekarz Weterynarii <i>W. Skorupski</i> Data i podpis <i>06.10.2016</i>
--	---	--

Niniejszy dokument został opracowany przez Krajowe Laboratorium Referencyjne
ds. Afrykańskiego pomoru świń
Dokument jest przeznaczony dla Inspekcji Weterynaryjnej

Procedura POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	Strona 2 z 14
	Edycja 2
	Obowiązuje od dnia:

Spis treści

1 Wstęp

- 1.1 Cel procedury
- 1.2 Zakres stosowania
- 1.3 Specyficzne definicje związane z procedurą
- 1.4 Osoba/osoby odpowiedzialna za stosowanie procedury
- 1.5 Wymagania dotyczące personelu pobierającego materiał do diagnostycznych badań laboratoryjnych
- 1.6 Wymagane środki ostrożności

2 Materiały potrzebne do pobierania próbek

3 Zwierzęta objęte pobieraniem próbek

- 3.1 Żywe świnie
- 3.2 Padłe świnie i dziki
- 3.3 Odstrzelone dziki

4 Rodzaj pobieranego materiału, zależnie od rodzaju badań laboratoryjnych, sposób pobrania materiału i jego konserwacja

- 4.1 Krew
 - 4.1.1. Krew do badań wirusologicznych
 - 4.1.2. Krew do badań serologicznych
- 4.2 Wycinki tkanek
- 4.3 Pobieranie pozostałości pokarmu

5 Liczba próbek pobieranych do badań laboratoryjnych

6 Przesyłanie materiału do badań

- 6.1 Opakowanie próbek przed transportem
- 6.2 Warunki transportu
 - 6.2.1 Czas transportu
 - 6.2.2 Temperatura transportu
- 6.3 Dokumentacja towarzysząca próbce

7 Wykaz dokumentów związanych

Procedura POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	Strona 3 z 14
	Edycja 2
	Obowiązuje od dnia:

1. Wstęp

Afrykański pomór świń (african swine fever - ASF) jest zakaźną, wolno szerzącą się wirusową chorobą świń domowych oraz dzików. Na zakażenie wrażliwe są również wolno żyjące gatunki z rodziny świniowatych, występujące na terenie Afryki.

Obecnie brak jest skutecznej szczepionki przeciwko ASF, a choroba zwalczana jest wyłącznie metodami administracyjnymi poprzez zabicie świń z zakażonych gospodarstw i utylizację zwłok/tusz zakażonych dzików. Podstawą wdrożenia procedury administracyjnej związanej ze stwierdzeniem afrykańskiego pomoru świń, jest potwierdzenie zakażenia u badanych zwierząt (w zwłokach zwierząt) na podstawie wyników badań laboratoryjnych.

W rozpoznawaniu ASF istotną rolę odgrywają badania wirusologiczne (molekularne) oraz badania serologiczne.

W celu właściwego rozpoznania choroby ważny jest wybór odpowiednich próbek do badań, ich prawidłowe pobranie, zapakowanie i przesłanie do laboratorium.

1.1 Cel procedury

Określenie zasad pobierania materiału do diagnostycznych badań laboratoryjnych w kierunku ASF, rodzaju próbek oraz zasad ich przesyłania do laboratorium.

1.2 Zakres stosowania

Próbki surowicy/krwi oraz narządów wewnętrznych świń i/lub dzików, ewentualnie próbki innych matryc: szpiku kostnego, mięśni, skóry, moczu, kału, śliny, i skrzepów krwi. Ponadto badaniu może podlegać w przypadku podejrzenia nielegalnego stosowania homologicznych dla świń białka zwierzęcego, próbka pozostałości pokarmu.

1.3 Specyficzne definicje związane z procedurą

Badanie serologiczne - wykrywanie obecności przeciwciał w próbkach surowicy/krwi świń i/lub dzików. Badanie wykonuje się metodą ELISA (enzyme linked immunosorbent assay) oraz w przypadku uzyskania wyniku dodatniego lub wątpliwego – potwierdzającym testem immunoperoksydazowym (IPT), ewentualnie testem immunoblotting (IB). Badania wykonuje się zgodnie z przepisami Podręcznika diagnostycznego (decyzja Komisji 2003/422/WE) oraz zaleceniami podręcznika OIE Manual of Diagnostic Tests and Vaccines for

Procedura POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	Strona 4 z 14
	Edycja 2
	Obowiązuje od dnia:

Terrestrial Animals, rozdział „African swine fever” oraz zaleceniami Europejskiego Laboratorium Referencyjnego (EURL) ds. ASF w Valdeolmos w Hiszpanii. Badanie wirusologiczne (molekularne) - wykrywanie obecności materiału genetycznego (kwasu deoksyrybonukleinowego - DNA) wirusa ASF w próbkach surowicy/krwi i/lub wycinkach narządów wewnętrznych świń i/lub dzików. Ewentualnie obecność DNA wirusa ASF jest wykrywana w innym materiale włączając szpik kostny, mięśnie, skórę, mocz, kał i ślinę pochodzącą od świń oraz szpik kostny i mięśnie pochodzące od dzików. Ponadto badaniu może podlegać pasza - przetworzone białko pochodzenia zwierzęcego. Badanie wykonuje się testem PCR w czasie rzeczywistym (real - time polymerase chain reaction - PCR). W przypadku uzyskania wyniku niespecyficznego pobrane próbki są badane ponownie lub wnioskuje się o dodatkowe pobranie materiału od tych samych zwierząt. Badania wykonuje się zgodnie z przepisami Podręcznika diagnostycznego (decyzja Komisji 2003/422/WE), podręcznika OIE Manual of Diagnostic Tests and Vaccines for Terrestrial Animals, rozdział „African swine fever” oraz zaleceniami EURL ds. ASF w Valdeolmos w Hiszpanii.

1.4 Osoby/osoba odpowiedzialna za stosowanie procedury

Upoważnieni pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej (IW), inne osoby wyznaczone przez IW (lekarze weterynarii lub w szczególnych przypadkach, określonych w procedurach – myśliwi).

1.5 Wymagania dotyczące personelu pobierającego materiał do diagnostycznych badań laboratoryjnych

Personel pobierający materiał do diagnostycznych badań laboratoryjnych powinien posiadać odpowiednie kwalifikacje, kompetencje oraz doświadczenie w zakresie prac związanych z niniejszą procedurą.

1.6 Wymagane środki ostrożności

Personel pobierający i przesyłający materiał do diagnostycznych badań laboratoryjnych w kierunku ASF powinien przestrzegać zasad pobierania, przechowywania, pakowania oraz przesyłania materiału, zawartych w niniejszej procedurze. Szczególnie istotne jest zwrócenie uwagi na wybór właściwych próbek, sposób pakowania próbek gwarantujący bezpieczeństwo oraz zachowanie wymaganej jakości próbek, a także warunki ich transportu.

Procedura POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	Strona 5 z 14
	Edycja 2
	Obowiązuje od dnia:

2 Materiały potrzebne do pobierania próbek

- Sterylne pojemniki podstawowe, najlepiej plastikowe, zamykane szczelną nakrętką.
- Sterylne probówki: bez antykoagulantu lub igłoprobówki, jeżeli pobrana krew ma być badana metodą molekularną (real-time PCR) i metodami serologicznymi (ELISA oraz IPT/IB) lub z EDTA/heparyną, w przypadku przeznaczenia krwi wyłącznie do badań wirusologicznych/molekularnych.
- Strzykawki różnych rozmiarów oraz dostosowane do nich igły, odpowiednio dobrane w zależności od miejsca pobierania próbek i wielkości badanej świni.
- Nóż, skalpel, nożyczki, pinceta, rękawiczki.
- Szczelnie zamykane kontenery do transportu pojemników podstawowych z próbkami i probówek z krwią, oddzielne dla każdego zwierzęcia. Kontenery oraz pojemniki podstawowe muszą być wyraźnie oznakowane.
- Stelaże np. styropianowe lub pudełka kartonowe z otworami przeznaczonymi do transportu probówek z krwią, umożliwiające ustawienie probówek w pozycji pionowej w odpowiedniej kolejności.
- Wkłady chłodzące (w przypadku, gdy próbki będą dostarczone do laboratorium diagnostycznego po upływie 12 h od ich pobrania).
- Materiały pochłaniające wilgoć (bibuła, lignina, wata, gąbka, ręcznik papierowy).
- Etykiety i pisaki wodoodporne lub naklejki z kodami kreskowymi, plastikowe koszulki na dokumentację.

3. Zwierzęta

Rodzaje próbek oraz zwierzęta (świnie i dziki), od których pobiera się próbki do badań laboratoryjnych, zostały opisane w rozporządzeniu MRiRW w sprawie wprowadzenia „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat choroby oraz jej zwalczania”.

Procedura POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	Strona 6 z 14
	Edycja 2
	Obowiązuje od dnia:

4. Rodzaj pobieranego materiału, zależnie od rodzaju badań laboratoryjnych, sposób pobrania materiału i jego konserwacja.

4.1. Krew

Krew może być pobrana z żyły czczej przedniej lub jarzmowej ewentualnie podczas sekcji świń lub dzików.

Miejsca, z których pobierane są próbki krwi należy oczyścić lub opłukać wodą bez detergentów i środków dezynfekcyjnych. Miejsca te nie mogą być odkażane ponieważ środki odkażające mogą powodować inaktywację wirusa lub/i dezintegrację jego materiału genetycznego.

Krew należy pobierać igłą jednorazową do sterylnej probówki.

Po pobraniu krew należy stopniowo schłodzić. **Nie wolno zamrażać pełnej krwi, która zawiera antykoagulant.** Zasady pobierania krwi do badań wirusologicznych i/lub serologicznych są regulowane przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wprowadzenia „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat choroby oraz jej zwalczanie”.

4.1.1 Krew do badań wirusologicznych

Do badań wirusologicznych pobiera się krew w objętości minimum 2 - 3 ml do probówek z dodatkiem antykoagulantu (np. sole EDTA/heparyna).

Probówki z krwią i z antykoagulantem należy dobrze wymieszać.

Krew do badań wirusologicznych należy pobrać od żywych świń, najlepiej w szczycie choroby lub od odstrzelonych dzików oraz jeżeli to możliwe od padłych i poddanych ubojowi świń oraz od znalezionych martwych dzików.

4.1.2. Krew do badań serologicznych

Do badań serologicznych pobiera się krew do probówek bez dodatku antykoagulantu. Należy pobrać ok. 5 ml krwi.

Krew do badań serologicznych należy pobrać od żywych świń podejrzanych o zakażenie wirusem ASF, a także od świń zabijanych w ognisku choroby oraz od padłych, poddanych ubojowi świń, tak aby istniała możliwość wykonania dodatkowych badań serologicznych w przypadku uzyskania wyniku dodatniego testem wirusologicznym/molekularnym. Ponadto krew do badań serologicznych należy pobrać od odstrzelonych dzików i jeśli to możliwe od dzików

Procedura POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	Strona 7 z 14
	Edycja 2
	Obowiązuje od dnia:

znalezionych martwych.

4.2. Wycinki tkanek

Do badań wirusologicznych należy pobrać próbki od padłych lub poddanych eutanazji świń oraz od padłych dzików. Próbki narządów pobiera się czystymi jałowymi narzędziami, najlepiej jednokrotnego użycia. Należy pobrać wycinki (2 - 3 cm² tkanki) następujących tkanek: śledziony, migdałków, nerek, węzłów chłonnych (żołądkowe, wątrobowe, podżuchwowe, zagardłowe), płuc. Wystarczy pobrać 3 tkanki od 1 zwierzęcia i każdą z nich zapakować do oddzielnych pojemników. W przypadku braku wymienionych tkanek od padłych świń lub dzików można pobrać szpik kostny (całą kość długą, ewentualnie mostek) lub inne dostępne narządy wewnętrzne takie jak: wątroba, serce, żołądek, pęcherz moczowy.

4.3 Pobieranie pozostałości pokarmu

Pobieranie pozostałości pokarmu zawierającego pozostałości białka zwierzęcego w ilości co najmniej 30 g.

5. Liczba próbek pobieranych do badań laboratoryjnych

1. W przypadku podejrzenia ASF, próbki do badań laboratoryjnych w celu potwierdzenia zakażenia pobiera się w następujący sposób: minimalna liczba próbek do badań serologicznych musi pozwalać na wykrycie 10% seroreagentów, przy 95% poziomie ufności w danej podjednostce. Liczbę próbek do pobrania przy założeniu wykrycia 10% zakażenia z 95% prawdopodobieństwem przedstawia poniższa Tabela nr 1.

Procedura POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	Strona 8 z 14
	Edycja 2
	Obowiązuje od dnia:

Tabela Nr 1. Liczba próbek do pobrania przy założeniu wykrycia 10% zakażenia na 95% poziomie ufności

Liczba świń w budynku	Liczba próbek do pobrania w budynku
1-10	4*
11-25	8
26-50	23
51-75	25
76-100	26
101-500	29
501-1000	30
Powyżej 1000	30

*w przypadku mniejszej liczby świń pobiera się próbki od wszystkich świń w budynku

Pobieranie próbek do badań wirusologicznych jest przeprowadzane zgodnie z wytycznymi PLW (przy uwzględnieniu sytuacji epizootycznej oraz zakresu badań, które mogą zostać przeprowadzone).

- W przypadku wybijania świń po potwierdzeniu ASF lub wybijania świń jako środka zapobiegawczego w gospodarstwie podejrzanym o zakażenia wirusem ASF, do badań serologicznych pobiera się krew od losowo wybranych świń w czasie ich likwidacji. Minimalna liczba próbek pobranych do badań serologicznych musi pozwalać na wykrycie 10% seroreagentów, przy 95% poziomie ufności w każdej podjednostce w gospodarstwie.
Pobieranie próbek do badań wirusologicznych jest przeprowadzane zgodnie z wytycznymi PLW (przy uwzględnieniu sytuacji epizootycznej oraz zakresu badań, które mogą zostać przeprowadzone).
- W przypadku wybijania świń, stosowanym jako środek zapobiegawczy w gospodarstwie podejrzanym o zakażenie wirusem ASF lub w gospodarstwie kontaktowym, próbki do badań serologicznych i wirusologicznych/molekularnych pobierane są od świń wykazujących objawy kliniczne lub zmiany anatomopatologiczne, a także zgodnie z wytycznymi PLW od świń, które mogły lub miały kontakt z ww. zwierzętami. Dodatkowo, próbki do badań serologicznych muszą zostać

Procedura POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	Strona 9 z 14
	Edycja 2
	Obowiązuje od dnia:

pobrane we wszystkich podjednostkach (obiektach) w gospodarstwie, przy założeniu, że minimalna liczba próbek pobranych do badań serologicznych musi pozwalać na wykrycie 10% seroreagentów, przy 95% poziomie ufności w każdej podjednostce w gospodarstwie.

4. W przypadku ognisk wtórnych właściwe organy mogą ustanowić inne procedury pobierania próbek.
5. W przypadku podjęcia przez PLW decyzji o pobraniu próbek do badań laboratoryjnych podczas przeprowadzania perlustracji w obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, próbki do badań laboratoryjnych powinny być pobierane z każdego obiektu w gospodarstwie, przy czym liczba próbek do pobrania musi pozwalać na wykrycie 5% zakażenia, przy 95% ufności (analogicznie do intensywnego programu pobierania i badania próbek). Liczbę próbek do pobrania zgodnie z ww. schematem określa Tabela Nr 2.

Tabela Nr 2. Liczba próbek do pobrania od świń przy zachowaniu możliwości wykrycia 5% zakażenia na 95% poziomie ufności

Liczba świń w budynku	Liczba próbek do pobrania w budynku
1-10	10*
11-25	24*
26-100	45*
101-500	57
501-1000	58
Powyżej 1000	60

*w przypadku mniejszej liczby świń pobiera się próbki od wszystkich świń w budynku

6. W przypadku pobierania próbek od świń przed wydaniem zgody na przemieszczenie z gospodarstw położonych w obszarach zapowietrzonych lub zagrożonych do uboju w rzeźni lub do zakładu utylizacyjnego (w celu zabicia), próbki krwi do badań muszą zostać pobrane z każdej podjednostki (obiektu), z którego świnię będą przemieszczane, w pierwszej kolejności od świń przeznaczonych do wysyłki. Liczba próbek krwi do badań serologicznych i wirusologicznych/molekularnych musi pozwalać na wykrycie 10% zakażenia, przy 95% poziomie ufności w każdej

Procedura POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	Strona 10 z 14
	Edycja 2
	Obowiązuje od dnia:

podjednostce (obiekcie) w gospodarstwie., tj. zgodnie z Tabelą Nr 1.

7. W przypadku pobierania próbek do badań laboratoryjnych we wszystkich gospodarstwach w obszarze zapowietrzonym w celu zniesienia nakazów i zakazów w tym obszarze (zdjęcie obszaru), próbki do badań serologicznych muszą być pobierane zgodnie z Tabelą Nr 1 w każdej podjednostce (obiekcie) w gospodarstwie.
8. W przypadku pobierania próbek do badań laboratoryjnych w obszarze zagrożonym w celu zniesienia nakazów i zakazów w tym obszarze (zdjęcie obszaru) w gospodarstwach, w których PLW uzna to za konieczne oraz we wszystkich centrach pozyskiwania nasienia knurów, próbki do badań serologicznych muszą być pobierane zgodnie z Tabelą Nr 1 w każdej podjednostce (obiekcie) w gospodarstwie/centrum.
W przypadku podjęcia przez PLW decyzji o skróceniu okresów, o których mowa w przepisach rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń, po których możliwe będzie przemieszczenie świń z gospodarstw położonych w obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, a także skróceniu okresów obowiązywania nakazów i zakazów w ww. obszarach, próbki do badań laboratoryjnych powinny być pobierane zgodnie z zasadami opisanymi odpowiednio w pkt 6 - 8, jednakże liczba próbek do pobrania musi pozwalać na wykrycie 5% zakażenia, przy 95% ufności (intensywny program pobierania i badania próbek). Liczbę próbek do pobrania zgodnie z ww. schematem określa Tabela Nr 2.

6 Przesyłanie materiału do badań

W przypadku planowanej wysyłki dużej liczby próbek (powyżej 100) lub w przypadku podejrzenia choroby, laboratorium należy uprzednio poinformować o przesyłce telefonicznie lub mailem, z podaniem przybliżonej daty i godziny dostawy.

6.1.Opakowanie próbek przed transportem

Pobrany materiał do badań należy bezpośrednio zapakować w sterylne i wodoodporne pojemniki podstawowe, odporne na uszkodzenia mechaniczne. Bardzo istotne jest wyraźne oznakowanie pojemników w celu odpowiedniej

Procedura POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	Strona 11 z 14
	Edycja 2
	Obowiązuje od dnia:

identyfikacji zwierząt, od których zostały pozyskane próbki. Pokrywka każdego pojemnika oraz próbówki powinny być uszczelnione za pomocą taśmy klejącej lub tzw. parafilmu. Przed transportem należy sprawdzić szczelność opakowań, ponieważ wymieszanie materiału może mieć wpływ na czas i wiarygodność wykonywanych badań laboratoryjnych, natomiast próbki wylane w transporcie nie mogą zostać poddane badaniu.

Wszystkie szczelnie zamknięte pojemniki podstawowe zawierające próbki do badań powinny być umieszczone w drugim szczelnie zamkniętym i zaklejonym, wodoodpornym, plastikowym lub metalowym kontenerze odpornym na uszkodzenia mechaniczne. Wewnątrz kontenera należy umieścić materiał absorbujący w celu pochłaniania ewentualnych przecieków z pojemników lub próbek. Próbki powinny być dostarczone z wkładami chłodzącymi, w ilości wystarczającej do utrzymania wymaganej temperatury przez cały czas trwania transportu w przypadku, gdy próbki zostaną dostarczone do laboratorium diagnostycznego w czasie dłuższym niż 12 godzin od pobrania, w izolowanych termicznie, solidnie wykonanych opakowaniach. Korzystnie jest, aby opakowania były dodatkowo wypełnione materiałem zabezpieczającym przed wstrząsami i przemieszczaniem kontenerów z próbkami.

Na zewnątrz kontenera powinny być umieszczone czytelne informacje:

- Etykieta 'materiał biologiczny'.
- Etykieta 'materiał zakaźny dla zwierząt'.
- Etykieta 'przechowywać w 4°C'.
- Pełna i nazwa i adres nadawcy.
- Pełna nazwa i adres odbiorcy.

Próbki powinny być oznaczone czytelnymi, indywidualnymi kodami (należy używać wodoodpornych pisaków lub naklejek, które nie ulegną uszkodzeniu pod wpływem wilgoci albo naklejek z kodami kreskowymi), aby można było zidentyfikować w łatwy sposób od którego zwierzęcia pochodzą. Krew należy wysyłać w próbkach do tego przeznaczonych, należy unikać przesyłania krwi w pojemnikach plastikowych oraz w igłopróbkach.

W przypadku dostarczenia do badań próbek z krwią należy umieścić je kolejno według identyfikatorów w pozycji pionowej, najlepiej w przeznaczonych do tego kartonach lub stelażach styropianowych, co umożliwi odpowiednią segregację próbek i przygotowanie materiału do badań. Opakowanie zewnętrzne należy oznaczyć podając informacje szczegółowe dotyczące pobranych próbek.

Procedura POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	Strona 12 z 14
	Edycja 2
	Obowiązuje od dnia:

W przypadku kości należy w miarę możliwości pobrać szpik kostny lub przesłać materiał (bez skóry z sierścią i tkanki mięśniowej). Podczas wysyłania kilku kości należy dokładnie oznaczyć od ilu zwierząt zostały pobrane. Wtedy najlepszym rozwiązaniem jest zapakowanie każdej kości w oddzielne opakowanie. Próbkę narządów wewnętrznych powinny zawierać opis, jest to szczególnie ważne podczas zaawansowanego rozkładu gnilnego. Próbkę pozostałości pokarmu – zawierające przetworzone białko pochodzenia zwierzęcego powinny być oznakowane numerem partii.

6.2. Warunki transportu

Próbki powinny być dostarczone do laboratorium w sposób uniemożliwiający zakażenie innych zwierząt lub zanieczyszczenie osób, sprzętu itp. Należy również zabezpieczyć same próbki przed wylaniem i zanieczyszczeniem podczas transportu.

Próbki od zwierząt podejrzanych o zakażenie powinny być dostarczone przez wyznaczoną osobę. Pozostałe próbki mogą być transportowane poprzez firmy kurierskie. Próbki muszą być dostarczone bezpośrednio do laboratorium.

6.2.1 Czas od pobrania próbek do dostarczenia ich do laboratorium

Próbki powinny być dostarczone do laboratorium jak najszybciej, aby uniknąć procesów degradacji tkanek i materiału genetycznego wirusa. Optymalnym czasem jest dostarczenie próbek w ciągu 12 godzin od pobrania.

6.2.2 Temperatura transportu

Próbki mogą być przesyłane w opakowaniach bez wkładów chłodzących w przypadku, gdy dostarczenie próbek do laboratorium nastąpi w czasie nie dłuższym niż 12 godzin od pobrania. W innym przypadku, próbki powinny być przesyłane w temperaturze 4°C (w kontenerach z wkładami chłodzącymi). Próbki, z wyjątkiem surowic, nie powinny być zamrażane. Dopuszcza się ewentualne zamrażanie narządów wewnętrznych w przypadku przewidywanego transportu powyżej 48 godzin.

Procedura POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	Strona 13 z 14
	Edycja 2
	Obowiązuje od dnia:

6.3. Dokumentacja towarzysząca próbce

Do próbki muszą być dołączone: pismo przewodnie oraz protokół pobrania próbek.

Pismo i protokół muszą zawierać następujące informacje:

- kierunek badań,
- dane posiadacza zwierzęcia: imię i nazwisko, dokładny adres i numer gospodarstwa, z którego pochodzą próbki (z podaniem nazwy gminy oraz powiatu),
- dane dotyczące zwierzęcia (zwierząt): objawy chorobowe i zmiany pośmiertne, wiek, płeć, numer identyfikacyjny (świnie), status zwierzęcia np. padłe, odstrzelone, żywe,
- miejsce znalezienia zwierzęcia (gmina oraz najbliższa wieś/najbliższe miasto, powiat, województwo) najlepiej wraz z podaniem współrzędnych GPS – stopnie, minuty, sekundy (podanie współrzędnych geograficznych w formacie dziesiętnym); dane adresowe osoby zgłaszającej często nie pokrywają się z miejscem, skąd pochodziły próbki, dlatego ważnym jest podanie dokładnego miejsca próbkobrania,
- podanie miejsca pobrania próbki również w formie cyfrowej (TERYT),
- podanie obszaru (strefy) na terenie których zostały pobrane próbki (obszar zapowietrzony/obszar zagrożony albo obszar ochronny/obszar objęty ograniczeniami/obszar zagrożenia),
- prawdopodobny czas padnięcia/data odstrzału zwierzęcia,
- specyfikacja wysyłanego materiału – dokładny opis próbek (rodzaj materiału i identyfikator),
- dane płatnika,
- rodzaj badań (testów), które mają zostać wykonane zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem MRiRW,
- przyczyna próbkobrania,
- preferowany sposób przekazania wyników: listownie, faksem, elektronicznie.

Procedura POBIERANIA I PRZESYŁANIA PRÓBEK DO LABORATORYJNYCH BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH W KIERUNKU AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ	Strona 14 z 14
	Edycja 2
	Obowiązuje od dnia:

7. Wykaz dokumentów związanych

- The World Organisation for Animal Health (OIE) Manual of Diagnostic Tests and Vaccines for Terrestrial Animals, rozdział „African swine fever”
- Decyzja Komisji 2003/422/WE zatwierdzająca Podręcznik diagnostyczny dotyczący afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. WE L 143 z 11.06.2003, str. 35)
- Podręcznik pobierania próbek do laboratoryjnych badań diagnostycznych chorób zakaźnych zwierząt dostępny na stronie internetowej GIW rozdział Zwierzęta świnieowate kierunek badania Afrykański pomór świń.

KONIEC